

Uredništvo in uprava:
Ljubljana,
Čelenburgova ulica št. 6/II.

DELAVSKA

Licealna knjižnica
LJUBLJANA
Izv. 1
IV. st. 8.

Izhaja vsak četrtek.

Stane posamezna šte. 1 Din,
mesečne Din 3—, celoletne
35 Din. — Za člane izvod
po 60 para.

pa dogovoru.

praje bit frankfrani
sani, ter opremljeni
dotične organizacije.

spisi se ne vračajo.

Reklamacije se poštnino
preste.

Glasilo Strokovne komisije za Slovenijo. (Pokrajinski odbor GDSJ.)

I. redni kongres GRSJ v Beogradu.

Letos 27. in 28. aprila se bo vršil v Beogradu prvi redni kongres naše najvišje strokovne instance GRSJ.

Začasni dnevni red je sledeč:

1. Konstituiranje kongresa:
 - a) verificiranje mandatov;
 - b) volitev odbora za potrditev dnevnega reda;
 - c) potrditev kongresnega poslovnika;
 - d) volitev predsedništva;
 - e) Poročila.
2. o delu uprave GRSJ, referent s. Luka Pavičević;
3. o blagajni, referent s. Dušan Stojković;
4. o finančni kontroli, referent s. M. Timotić.
5. Načrt statuta in pravilnika GRSJ. Referent s. Franjo Rauser.
6. Strokovni tisk. Referent s. Filip Urmak.
7. Ekonomske položaj in delavski razred. Referent s. dr. Zivko Topalović.
8. Socialno politična zakonodaja. Referent s. Bogdan Krekić.
9. Predlogi organizacij.

Vse strokovne organizacije, včlanjene neposredno v GRSJ, kakor tudi one, ki so včlanjene preko G. R. Saveza v Sarajevu in Strokovne komisije v Ljubljani, se pozivljajo, da izberejo in pošljejo na ta kongres svoje delegate. Glasom začasnega pravilnika GRSJ voli na kongres vsaka organizacija delegate za kongres po sledečem ključu: do 300 članov enega delegata, za vsake daljnih 500 članov še po enega delegata.

Pripomba:
Predlogi organizacij, ki naj bi se dali na dnevni red kot posebna točka, se morajo vposlati od organizacij na Izvršni odbor GRSJ najpozneje do 10. aprila t. l.

Beograd, 20. I. 1924.

Uprava Glavnega Radniškega Saveza Jugoslavije.

Ta kongres je za bodočnost strokovnega gibanja delavstva v naši državi ogromne važnosti.

Kljub vsem naporom avtonomistov dr. Korošček - Prepeluhovega (Abditi-sovega) kova in kljub bedastočam mitotvornega sanjača Radića stoji pred nami Jugoslavija kot država s centralno vlado, z enotnim uradniškim aparatom in enotno armado. Kdor pozna bistvo države ta vé, da predstavljajo moč in enotnost države ravno ti faktorji.

Drugi faktor je gospodarstvo. In v Jugoslaviji lahko rečemo teži vse gospodarstvo k enotnosti, v kolikor že ni enotno. Banke, ki so predstavnice kapitalističnega gospodarstva se prav nič ne dele na pokrajine, temveč, kupujejo slovenske banke razna podjetja v Bos-

ni, na Hrvaškem, v Srbiji itd., na drugi strani pa kupujejo srbske in hrvaške banke podjetja v Sloveniji. Tudi delni-ce bank se ne dele po plemenski pripadnosti, temveč po gospodarskih interesih.

Kdor torej ni slep, vidi da ima jugoslovensko delavstvo napram sebi enotno kapitalistično moč, katere reprezentant je državna vlada oborožena s stotoci vojaških, žandarjskih in policijskih bajonetov, ki se opira na velik uradniški in bančni aparat.

To je dejstvo in vse drugo so fraze, utopijske, sanje in demagogije.

Resen delavski pokret pa mora računati z dejstvi in ne sme graditi svojih fundamentov na pesek. Zato je jasno, da bo delavstvo v Jugoslaviji le takrat doseglo uspehe, kadar bo proti enotnemu jugoslovanskemu kapitalizmu postavilo svoje enotne organizacije, ki bodo ravno tako kot kapitalistične raztezale svojo franto od Triglava do Vardarja.

Jasno je tudi, da bodo morale organizacije imeti enotno vodstvo, enotno taktiko in enoten borben sklad.

Teh dejstev se bodo morali zavedati člani, ko bodo volili delegate na ta kongres in ti delegati morajo računati s tem, če imajo posamezni kraj lake posebnosti želje glede taktike, glede programa itd. bodo morali to na tem kongresu uveljaviti.

Zato je nujno potrebno, da se o vseh teh vprašanih razvije še pred kongresom debata, da bodo člani zavzeli k posameznim točkam svoja stališča tako, da bodo delegati res govorili v imenu tistih, ki jih zastopajo.

Na marsikaterem kongresu smo opazili, da so delegati glasovali in govorili tako, kakor bi ne, če bi tisti, ki so jih izvolili, bili navzoči. To je potem tajna diplomacija, ki v delavskih vrstah ne sme biti dopustna. Zato je potrebno, da se v časopisju in na shodih o teh vprašanih debatira, da bodo voljeni delegati na podlagi programa in ne po osebnih vidikih ali pa radi usiljivosti.

Delo na kongresu mora biti koncentrirano, ker bi sicer kongresi preveč stali, zato je pa potreba v raznih vprašanih že prej debatirati, prej razmišljati in staviti predloge, tako da kongres lahko kar sklepa. Potem bo kongres v resnici kongres in ne — govorniška šola.

V naših organizacijah je debata pred kongresi vedno svobodna. Zato kdor ima kaj na srcu, naj prime za pero.

Glede načina volitev delegatov bo Strokovna komisija pravočasno porazdelila mandate kakor pripadajo po moči posameznih organizacij. Člane pa prosimo naj debate točno zasledujejo in naj si v vsem skušajo ustvariti svojo — nepristransko sodbo.

smotreno, razredno borbeno delo le za spoznanje manj važno, ta ni odgovoril v prvi vrsti sledečemu vprašanju: Koliko so se dvignile mezde po prevratu?

Mezde se po prevratu niso dvignile toliko, kolikor je narasla draginja. Kdor je razmišljal o tem odgovoru, ta si bo pa pač premislil, govoriti, da so danes strokovne organizacije delavskemu razredu nepotrebne. Kajti, za strokovne organizacije prihajajo sedaj resni časi. Strokovne organizacije bodo morale:

1. izenačiti povojne mezde s predvojnimi prejemki, da celo

2. izboljšati življenske prilike delavskega razreda tako, da bodo delavske družine lahko boljše živele kot so živele pred vojno.

In naj bo potem organizacija odveč, če mora izvršiti še tako delo?

To delo bodo morale vršiti strokovne organizacije v najneugodnejših razmerah in okoliščinah.

Gospodarske prilike v naši državi so nezdrave. Pomanjkanje gotovine, pomanjkanje surovin, pomanjkanje sigurnega tržišča, nesposobni, ne na špekulativnost gradeči podjetniki zavirajo razvoj industrije in — naš delavec je oni, ki s ceneno delovno silo vsaj deloma ustvarja konkurenčno sposobnost industrijskih izdelkov. Industrija preživlja trenutno vse mogoče krize, povzročene po kapitalističnem gospodarstvu. Po tej krizi povzročeno pasivo naj plačuje delavec s tem, da dobiva za težko delo nezadostne mezde. Kaj čuda, če se bodo podjetniki poslužili vseh sredstev, da bo delavec še naprej kril pasivno stran njihovih podjetij.

In, če bi tudi organizacije trenutno ne izboljšale gnetnega položaja delavskega razreda. Neveden je oni, ki misli, da podjetnik ne bo začel sedanjih mezd se zniževati, kakor hitro bo videl, da se mu ni bati odpora. V vseh večjih podjetjih veljajo danes kolektivne pogodbe. Kdo bo branil veljavnost kolektivnih pogodb in s tem tudi vezanost sedanjih mezd, če bo delavstvo reklo: organizacije sedaj ni treba, vsaj ni medznih gibanj. — Kdo ne ve, da je danes pri nas v vseh strokah občutna brezposelnost, in torej delovnih sil v izobilju ne razpolago?

Kdor pa je že bil mesece brez posla, mesece brez zaslužka, ta ve, da je boljše dobiti polovico običajne mezde, kot

pa samo brezposelno podporo. In, podjetniki čakajo, da se bodo delavci, ki so brez posla, sami dogovarjali z njimi o delu in mezdi. Takrat, to podjetniki dobro vedo, bo s takim, lačnim delavcem lažje skleniti pogodbo, ki bo določala nižje mezde.

Vedite, oni, ki prejimate mezde na podlagi kolektivnih pogodb: Dokler bo organizacija močna in jaka, toliko časa bo podjetnik izplačeval tarifne mezdne postavke. Strokovna organizacija je tudi še danes čuvarica naših mezd.

Kakor v vprašanju mezd, tako je tudi v vseh drugih zadevah, ki se tičejo delovnega razmerja med delavcem in delodajalcem. Vsaj je današnja vlada najizrazitejša predstaviteljica kapitalističnega razreda. Kot taka dopušča, da se vrši čim najhujše izkoriščanje delovne sile po posameznih kapitalistih, ne upošteva interes družbe. Kdo more pošteno pričakovati, da bo taka vlada prisilila podjetnika, da sežida svojemu delavstvu primerna, človeška stanovanja, bivališča. Vsaj bi bili zazidani denarji več nesli v trgovini, spekulaciji, to je naziranje kapitalističnega razreda. Vlada se ne bo brigala za socialne potrebe delavstva. Vsaj odpravlja baš sedaj ministrstvo za socialno politiko, ki je hotelo vršiti te naloge.

Le organizacija, le razredna borba bo ohranila delavskemu razredu socialno - politične pridobitve in le v borbi bo organizacija pridobila novih.

Končno še: naj sedaj preneha organizacija ustvarjati pogoje za upostavitev socialistične družbe. Kaj ni tudi tukaj še nezorana ledina.

Kdor bo razmišljal o gornjih nalogah, bo šel med sodruge, tovariše, pa jih pridobil za svojo strokovno razredno organizacijo.

Po toči zvone.

Ze peti mesec mineva, odkar se je odigrala žalostna tragedija med rudarji Trboveljske premogokopne družbe in družbo samo. Vendar lovljenje za političnimi cilji raznih meščanskih strank na račun rudarjev še ni ponehalo, temveč se še vedno nadaljuje. Po tej grozni polomiji se kar tekmujejo med seboj radikali, orjunci, klerikalci in končno so nastopili še demokrati, kdo si bo več priboril za rudarje. Vsem tem prijateljem rudarjev pa prednjačijo najbolj hinavsko zviti klerikalci. Oni, ako niso bili slepi, so morali predvidevati končni neuspeh započete akcije. Takrat bi morali povedati tistim neodvisnim frazerjem, da zna biti to v pogubo delavstva. Tako kakor je napravila to Unija slov. rudarjev. Ona je dobro preračunala situacijo, hotela izvojevati za delavstvo, kar bi bilo pod danimi pogoji mogoče in dosegljivo brez vsakih nepotrebnih žrtv za delavstvo. A klerikalci kot dobri politiki, so sicer to vedeli, a mislili so si: češ komunisti le zažgite vi, kar bo ostalo pa bomo pobrali mi, in tako se je tudi zgodilo. Oni Krem-

žar, ki je prvotno v revirjih navduševal za stavko, češ saj bo kmalu premoga zmanjkalo in boste rudarji zmagali. Oni, ki je moral uvideti, da premoga ne bo zmanjkalo, oni se sedaj repenči pred raznimi ministri, narodno skupščino in vlado, ter kriči: rudarjem storjena krivica se mora popraviti! Ministri prikimavajo, skupščina tudi, a vlada in Trboveljska družba pa molči. Ravnatelj Skubic se pa smeji. Klerikalci pa zopet rohnijo po Trboveljskih revirjih, češ, kako so krvavi pot potili v Beogradu v kavarnah — pardon v parlamentu za interese trboveljskih rudarjev. Rudarji pa čakajo in so čimdalje v bednejšem in obupnejšem stanju, ter nimajo od vsega tega hokus-pokusa nič ugrizniti. Tako je, in tako bo ostalo toliko časa, dokler se bodo pustili rudarji odreševati od raznih meščanskih strank, posebno pa od klerikalcev. Rudarji si bodo le takrat izvojevali svoje pravice, kadar si bodo sami ustvarili za to potrebno silo in sredstva, ter se organizirali na podlagi razrednega boja, drugače pa nikoli. — Eden prizadetih.

Veselice.

Zadnji družabni večer UDR, ki se je vršil na Svečnico v veliki dvorani Mestnega doma v Ljubljani nam je dal povod, da tudi o teh stvareh napišemo par resnice.

V delavskem gibanju je precejšnja struja, ki je sploh proti prirejanju vsakršnih veselice, zabav, ali družabnih večerov. To stališče je za organizacijo

množice preozkosrčno, vendar ima tudi ta struja mnogo tehtnih vzrokov za svoje zadržanje.

Na veselicah, zlasti pri nas v Sloveniji se po navadi popije toliko alkoholnih pijač, da utrpe udeležniki veliko gmotno in moralno škodo. Čisti dobiček, radi katerega prirejajo organizacije svoje zabave, pa spravi gostilničar. — To so resnice, ki se jih ne da utajiti.

Na drugi strani je pa seveda treba

Kaj sedaj?

Zadnji čas slišimo kaj pogosto, da so sedaj itak razmere take, da je škoda krajcarja za organizacijo. Češ, sedaj narasla draginja le počasi, cene živlom, blagu in drugim potrebščinam ne rastejo skokoma, čemu bi bilo potem treba plačevati prispevke strokovni organizaciji.

To naziranje je seveda docela pogrešeno, napačno in delavskemu razredu skrajno škodljivo. Kdor trdi, da je danes organizacija in njeno solidarno,

upoštevati ugovor tistih, ki pravijo, da je boljše, da hodijo ljudje na naše veselice, kjer se uživajo alkohola lahko kontrolira — kakor pa da bi hodili na buržuazne prireditve, kjer ni nikogar, ki bi skušal vsaj delno omejiti preveliko pijanstvo.

Tukaj imamo torej dvoje stališč, ki sta si izrazito nasprotna — ki pa sta oboji s svojega stališča pravilni.

Zadnja zabava UDR se nam je zdelala, da so prireditelji skušali upoštevati — kolikor se da — oboje teh stališč. Kakor se je na eni strani razočel alkohol, tako lahko rečemo, da pijanih ljudi nismo videli. Opazili smo celo, da je bilo tudi za abstinentne dobro preskrbljeno z antialkoholnimi pijačami. Če upoštevamo, da je bilo prodanih 100 steklenic brezalkoholne pijače, bi lahko sklepali, da je bilo na prireditvi skoro eno četrtno ljudi, ki alkohola sploh niso pili. Za Ljubljano pomeni to rekord.

Ta dejstva so nam dokaz, da ima pisatelj brošure U. D. R. »Kdo smo in

kaj hočemo?« popolnoma prav, ko trdi, da ljudje ne hodijo v gostilne zaradi alkohola, temveč radi družbe in razvedrila, ki ga tam najdejo.

U. D. R. je letošnjo zimo primorano, da se goji te vrste družabne sestanke, ker še finančno ni dovolj močno, da bi organiziralo zimski šport. Čim pa skupne sneg in se zemlja nekoliko osuši, bo pa te svoje družabne sestanke, takoj preneslo v prosto naravo. — Črez letošnje poletje pa upa, da se bo tudi finančno tako okrepilo, da prihodnjo zimo ne bo več vezano na take prireditve, temveč bo organiziralo zimski šport v velikem stilu.

Glede veselice same pa pripomnimo, da sta bili obe dvorani, velika in mala nabito polni, tako, da je ob 10. uri že zmanjkalo prostora in so marsikateri morali oditi. Zabava je bila pršerna in zelo dostojna. Zlasti lepa muzika gledališkega orkestra in pevci pevskega društva Krakovo-Trnovo so s krasno ubranimi glasovi poživali to lepo prireditev.

Gibanje draginje.

V naslednjem podajamo draginjski račun za mesec februar.

Zanimivo bo primerjati ob tej priliki, kako se gibljejo pri nas cene v zadnjih mesecih. Naše draginjske številke kažejo tozadevno tole sliko:

Eksistenčni minimum za mesec februar 1924 za 5-člansko družino (mož, žena in 3 otroci, stari 12 let, 7 let in 1½ leto):

Predmet	Mesečna potreba kg	Za enotno Din	Skupaj Din
moka 0	15—	6'50	97'50
moka za kuho	10—	6'25	62'50
krušna moka	10—	5'75	57'50
koruza	20—	3'25	65—
krompir	70—	1'25	87'50
fižol	3—	8—	24—
meso 1. vrste	11—	26—	286—
» 2. »	10—	22—	220—
mast	3—	42—	126—
sol	1—	4'25	4'25
olje	1'5	28—	42—
riž 1. vrste	2'5	14—	35—
» 2. »	2'5	10—	25—
sladkor kocke	2—	23—	46—
» kristalni	2—	21—	42—
kava Santos	0'7	50—	35—
» Rio	0'7	40—	28—
frank	0'1	25—	2'50
nilo	1—	19—	19—
kis	0'1	2—	1—
čaj	0'1	75—	7'50
mleko	20—	4—	80—
rum	0'5	32—	16—
drva	1 m ³	200—	200—
premog	2 q	47'50	95—
čevlji	polpara	300—	150—
kamgarn	1 m	300—	300—
ševiot	1 m	160—	160—
molinos	2 m	20—	40—

Skupaj 2354'25

je bil eksistenčni minimum 1. februarja 1924.

Opomba: Računamo, da odpade od tega zneska 32% za težkega delavca,

25% za ženo, 20% za otroka nad 12 let, 17% za otroka v šolski dobi, 8% za malega otroka. Pri samcih, ki ne živijo v skupnem gospodinjstvu računamo, da je treba pribiti k zgornji vsoti 50 do 70%.

september	Din 2349.60
november	Din 2340.20
december	Din 2322.50
januar	Din 2344.25
februar	Din 2354.25

Iz tega vidimo, da so pri nas zadnjih pet mesecev enako kakor valuta, tako tudi cene stabilizirane.

Pri tej ugotovitvi pa ne meremo nikdar dovolj poudariti, da znašajo plače našega delavstva komaj 60 do 70% predvojnega normala.

Opozoriti moramo dalje na to, da je pri nas cela vrsta podjetij, ki svojemu delavstvu že od leta 1922 dalje niso zvišale plač.

Vendar je od takrat draginja napram sedanjemu stanju znatno narasla.

Naša draginjska številka za junij 1922 znaša samo 1805 Din, za oktober 1922 Din in je od takrat naprej stalno rasla, dokler se ni avgusta 1. 1923 ustavila.

Naše delavstvo je po večini tako slabo plačano, da od tega ne more živeti. Ono živi tako, da se dolži in da črpa iz skromnih prihrankov, ki si jih je v tej ali oni obliki še pred vojno nabralo. — Vse te prihranke daje kot svoj tribut našemu nenasitnemu mlademu kapitalizmu, ki postavlja iz teh razlaščenih kamnov svoja podjetja, svoje tovarne, svojo sveto osebnost lastnino.

Pride pa čas, ko se obleke ne bodo dale več narobe obrniti in ko bo prodajna zadnja prezadolžena hišica.

Takrat tako ne bo šlo več naprej.

Podjetništvo računa danes z razbitjem delavskih organizacij in z ojačenjem reakcijskih sil.

in kje je potoval, mu ne koristi nič, utegne pa onemogočiti sprejem v delo, kar pa nikakor ne more in ne sme biti namen delavske legitimacije. Glavno je za delodajalca, da dobi porabo strokovno moč. Če se pozneje izkaže, da je delavec neuporaben in nezanesljiv, ga ima delodajalec pravico odstaviti pod zakonito določenimi pogoji.

Službena izpričevala predvideva itak že zakon o zaščiti delavcev v § 121 v obliki posebnih potrdil, ki jih izdaja delodajalec na zahtevo pomožnega osebja, zaradi česar ne spada to v delavsko legitimacijo.

Pravilnik predpisuje za legitimacijo tudi fotografijo lastnika, kar je izključno policijskega značaja. Ker zakon ne omenja fotografije, je to nedopustno in nepotrebno obremenjevanje delavcev s stroški, kar se praktično tudi ne bo dalo povsod izvesti. Vzemimo samo slučaj, da je zagotovljeno dele domačinu v kraju na deželi, kjer daleč okoli ni fotografarja. Podjetnik ne sme sprejeti delavca v delo, ki se ne izkaže za legitimacijo. Legitimacije občina ne more izdati, ker ni fotografije. Ali naj se pošlje delavec v mesto k fotografu po sliko, kar

Delavsko gibanje.

— Delavski tisk in zadruga. Velik pomen časopisnih trustov, kojih vpliv se je pri zadnjih angleških volitvah prav posebno čutil, je imel za posledico uvaževanja vreden načrt. Dnevnik je mogoče izdajati le kot gospodarska podjetje. Njeh uspeh je odvisen od dobre uprave in od pripravljenosti občinstva, da jim daje inserate. Težak položaj edinega angleškega dnevnika »Daily Herald«, kakor tudi ameriškega delavskega časopisja to dovolj jasno kaže. Po novem načrtu naj bi izrabile zadruga moč svojega kapitala, kakor svojo trgovsko sposobnost za časopisje, s čimur bi bilo mogoče postaviti delavsko časopisje brez izdajstva proti temeljnim načelom delavskega gibanja na trgovsko podlago. O tem načrtu se v angleških zadrugah in delavskih krogih živahno razpravlja.

— Plače v Rusiji. Na zadnjem strankinem zboru komunistične stranke je govoril poročevalec strankinega načelnika Rykov o izredno velikem povišanju plač tekom zadnjega leta. Njemu nasproti je komunistični strokovničar Kassior: »Mi zamolčujemo dejstvo, da se gospodarski položaj delavcev v prvih 9 mesecih preteklega leta nikakor ni poboljšal, temveč v posameznih slučajih celo poslabšal. V povprečju se plače niso izboljšale za 68 odstotkov, temveč le za 9 odstotkov. Tudi ta masben povešek prihaja le od tod, da se je položaj kovinarjev poboljšal. V tekstilni in v kemični industriji imamo zaznamovali nazadovanje, čeprav delajo te industrije z velikimi dobički. Absolutno vzeto, so plače zelo nizke 72 odstotkov delavcev dobi manj ko po 14 (zlatih) rubljev mesečno.

— Moskva in nemške strokovne organizacije. Na zborovanju komunističnih strokovnih funkcionarjev v Moskvi so se bavili s položajem nemških strokovnih organizacij.

Generalni tajnik Rdeče strokovne internacionale Losowsky je dejal, da je razkol strokovnih organizacij teoretično, kakor tudi praktično nujen. On je le vprašanje par mesecev. Zato se je treba na to pripraviti in delati na sklicanje izrednega kongresa nemških strokovnih organizacij, ki ga je sklenila sklicati Weimarska konferenca. Sklicanje tega kongresa bi prineslo po Losowskem na vsak način razkol v strokovnih organizacijah.

Predsednik osrednjega sveta ruskih strokovnih organizacij Tomski je šel še dalje.

On je ostro obsodil prizadevanje nemške komunistične stranke. Nemčija, ki gre za rešitvijo nemških strokovnih organizacij. Tudi gesto: ponesite razkol v strokovne organizacije mu ne ugađa, kajti tudi vsaka nova strokovna organizacija bi morala postopati tako, kakor sedanji oportunistični strokovni pokret. Tomski tudi ni zato, da bi se agitiralo za izstop iz strokovnih organizacij, zakaž mas bi takega gesla ne razumele.

Zato naj se ostane v strokovnih organizacijah, a se jih skuša v očeh delavstva sistematično diskreditirati, pačati pa obratne svete.

Na tem zborovanju sta bila prisotna tudi dva zastopnika komunistične stranke Nemčije.

Po vsem tem je pričakovati, da bodo komunisti svoje razkrajalno delo v strokovnih organizacijah podvojili.

— Moč časopisja. Zadnje volitve v Angliji so pokazale, kakšna silna moč poseduje dobro urejeno in razširjeno delavsko časopisje.

Edini delavski dnevnik v Angliji »Daily Herald«, ki se je dolgo časa boril za svoj obstoj, je v volilni borbi odlično sodeloval. Stotisoče glasov je pridobil »Delavski stranki«, ki bi bili sicer zgubljeni. In ta list je bil tik pred volitvami v takih finančnih težkočah, da je uprava naznanila, da bo prenehal izhajati. Strokovne organizacije so spoznale to silno nevarnost in so z znanimi prispevki pripomogle, da je list finančne težkoče premagal. Danes jim za ta denar gotovo ni žal, ko so pa s tem, da so spasil list, dobili obenem v roko vladno mogočno Anglije. Člani strokovnih organizacij bodo imeli sedaj v delavski vladi gotovo tako oporo, da se bo marsikatero strokovno gibanje dobro končalo, ki bi se sicer ne, če bi bila politična moč države v rokah kapitalistov. Angleške strokovne organizacije se sedaj pečejo z vprašanjem, kake bi list še bolj razširile in kako bi mu dale še boljše finančno podlago. Zlasti povdarjajo potrebo administracije in potrebo, da se da listu na razpolago dovolj sredstev, da nastavi toliko urednikov, kakor jih moderen in dobro informiran list potrebuje. Saj te finančne podpore bodo potrebne le v začetku, dokler se list ne zboljša, kajti potem ko bo list tudi tehnično dobro urejen, si bo pridobil gotovo mnogo novih naročnikov, ki bodo potem list z naročnino vzdrževali.

Naše delavstvo v Sloveniji se vainosti delavskega tiska vse premalo zaveda. Vsako povišanje naročnine ga spravi v slabo voljo. A listi se pa brez zadostnih finančnih sredstev ne morejo spopadati, da bi prodirali tudi med široko javnost. Če primerjamo kapitalistično »Jutro«, ki je cela štiri leta bilo silno deficitarno, ali banke, ki stoje za njim, znaajo ceniti moč časopisja, pa so ga kljub silnim milijonom vzdržale nad vodo. Danes ima pa list 17.000 naročnikov in je v kljub temu, da ni drag, še vseeno aktiven. Koliko bo ta list v bodoče kapitalistom koristil in delavstvu škodoval, to je pa vprašanje, o katerem bi morate razmišljati vse delavske organizacije. Na drugi strani pa z žalostjo opazujemo, kako delavstvo še svojega strokovnega lista ne podpre, da bi se spopolnil in razširil. Naš »Delavec«, ki že 11 leto vodi borbo za delavske interese, ima danes 8 tisoč naročnikov in »Jutro«, ki zagovarja peščico kapitali-

Delavska zakonodaja v naši državi.

Zakon je torej osvojil za delavsko izkazilo legitimacije po vzoru inozemskih delavskih izkazil, zgolj izpričevalo o istovetnosti dotične osebe glede starosti, pristojnosti, zakonskega stanja in glede strokovnega znanja.

Pravilnik o delavskih legitimacijah, ki pa tudi še ni razglašen, izpreminja legitimacije v delavsko knjižico z vsemi hibami in napakami, zoper katere se je borilo delavstvo, dokler ni doseglo z zakonom legitimacije. Med drugim predpisuje pravilnik za legitimacije rubrike, kje je služil delavec in koliko časa, kolikokrat je dobil brezposelno podporo ter kje potoval. V interesu službe iščočega delavstva je, da ne pozna delodajalec njegove predzgodovine, zlasti nepogostih služb, ker bi ravno iz teh podatkov zavrnil delavca, češ, dobrega delavca nihče ne odpusti iz službe. Za delodajalca je dovolj, da pozna strokovno izobrazbo in osebo, s katero sklepa službeno pogodbo; koliko časa je bil delavec drugod v službi, kolikokrat je dobil brezposelno podporo

bi ga stalo neredkokrat pol mesečna plača? To ne velja samo za Slovenijo, marveč v veliko večji meri za pokrajino v južnem delu naše države.

Zakon pozna legitimacijo, ki je res legitimacija. In to naj ostane. Vse drugo je neumestno.

Delavska zbornica.

Delavska zbornica je razredno predstavništvo delavcev in nameščencev. Zakon ji daje značaj samostalnih upravnih teles, ki se upravljaajo in izvršujejo svoje naloge po odredbah zakona o zaščiti delavcev in svojega statuta. Delavska zbornica je pravna oseba, ki sme na svoje ime pridobivati pravice, kolikor so potrebne za uresničevanje svojih nalog, kakor tudi prevzemati obveznosti, tožiti in biti tožena. Podrejena je neposredno ministrstvu socialne politike.

Delavska zbornica mora v mejah svojega področja oddajati mnenja in pojasnila državnim in stanovnijskim oblastem o vseh vprašanjih, v katerih se obračajo nanjo. Državna oblastva morajo vse zakonske načrte, uredbe in navedbe, ki se direktno ali indirektno

dotikajo interesov delavcev ali nameščencev, pošiljati delavski zbornici v izjavo, preden se sankcionirajo.

Namen delavske zbornice vobče je, zaščititi ekonomske socialne in kulturne interese delavcev in nameščencev, zlasti pa je njena naloga:

1. paziti, da oblastva pravilno izvršujejo veljavne zakone in navedbe, ki se tičejo interesov delavcev in nameščencev;
2. podajati poročila, mnenja in predloge delavstvu o vseh vprašanjih socialne zaščite;
3. posredovati v medsebojnih sporih in pri sklepanju kolektivnih pogodb, ako to zahteva prizadeta stranka ali pristojna državna oblastva;
4. voditi statistiko o vprašanjih, ki se tičejo interesov delavcev in nameščencev;

Člani delavske zbornice v Sloveniji po številu 50, volijo delavci in nameščenci brez razlike spola, ki so zavezani zavarovanju zoper bolezen in nezgode in ki so dovršili 18. leto starosti. Pasivno volilno pravico pa imajo samo osebe, ki so izpolnile prve pogoje, so

slov pa 17.000. To so dejstva, ki dajejo veliko misliti. In če pomislimo, da je ta kratkovidnost zmagala tudi pri naših gospodarskih organizacijah, ki so lani leto sklenile, da delavskega tiska ne bodo podpirale, potem se le vidimo, da bo delavski pokret Slovenije preživel še marsikatero razočaranje.

— Angleška delavska vlada priznala Rusijo. Čim je prevzela vlado Anglije v roke Delavska stranka, je takoj sporočila Moskvi, da prizna Anglijo sedanjo rusko vlado in da bo imenovala svojega zastopnika v Moskvi. Obenem je zaprosila rusko vlado, naj tudi ona odpošlje svojega zastopnika k angleški vladi v London. K temu koraku je pripomnil sedanji finančni minister Snowden (znan strokovničar) takole: Za nuanke komunistov Delavska stranka nima nikakih simpatij in tudi ne za njihove metode. Ker pa smatra, da je ta vladna oblika privatna zadeva vsake države, zato smo priznali Sovjetsko Ru-

sijo, da tudi ta država vstopi zopet v mednarodno trgovino.

— Stavka železničarjev na Anglijskem. Razlog zakaj so angleški strojevodje stopili v stavko, obstoji v tem, ker je pri pogajanjih z narodnim mezdinim uradom ta skupina slabo uspela. dočim so bili za druge skupine železničarjev rezultati pogajanj boljši. Ako bi se pristalo na zahtevo železničarskih družb v polni meri, bi znašalo znižanje plač vseh železničarjev letno 4 milijone funtov. Pristalo se je pri pogajanjih komaj na osminko te vsote, in še to odpa- de po veliki večini na strojno osebje. Najbolj je prizadeto strojno osebje pri brzovlakih. — 59.000 vlakovodij in kurjačev je združenih v »Associated Society of Locomotive Engineers and Firemen«, približno 20.000 strojevodij in kurjačev pa je združenih v »National Union of Railwaymen«, ki je sprejela odlok narodnega meznega urada in se radi tega stavke ni udeležila.

Naše organizacije.

Kovinarji na Jesenlcah, volite pri občinskih volitvah kandidatno listo Socialistične Stranke Jugoslavije. Nosilec liste je sodrug Valentin Klinar.

Kovinarska stroka.

Redni letni občni zbor podružnice Saveza Metalnih Radnikov Jugoslavije na Dobravi se bo vršil v nedeljo, dne 17. t. m. ob 9. uri dopoldne v gostilniških prostorih g. Urbanka na Dobravi z dnevnim redom, ki je bil že objavljen. Ta občni zbor bi se moral vršiti že v nedeljo, dne 3. t. m. in se ga je moralo iz tehničnih ozirav preložiti. Opozorjamo vse člane te podružnice, da se tega občnega zbora polnoštevilno udeležijo. Občni zbor bo sklepal brez ozira na število navzočih članov. — Odbor.

Kamnik. Opozorjamo vse člane Saveza Metalnih Radnikov Jugoslavije podružnice v Kamniku na redni občni zbor podružnice, ki se bo vršil v nedeljo, dne 10. t. m. Dnevni red, kakor čas in lokal, v katerem se bo občni zbor vršil, je razviden iz lepakov in vabil. — Odbor.

IZJAVA.

Dne 25. februarja t. l. se je vršila pri okrajnem sodišču v Radovljici razprava zoper g. Augusta Zajca, restavraterja hotela »Stol« na Dobravi radi žaljenja časti funkcionarjev Osrednjega društva kovinarjev in sorodnih strok v Ljubljani. Organizacijo je zastopal odv. dr. Jelenc in je obtoženec g. Aug. Zajec podal izjavo sledeče vsebine:

Obtoženec August Zajec izjavlja, da ni imel nikdar namena očitati odboru Osrednjega društva kovinarjev in sorodnih strok v Ljubljani kako nepoštenost v poslovanju s prispevki v tem društvu organiziranih delavcev, izjavlja nadalje, da je, če je rabil morda kako žaljivo besedo glede te organizacije, storil to le v razburjenosti in se zaveže plačati na roke zastopnika zasebnih obtožiteljev v 14 dneh pod izvršbo njihove stroške iz tega kazenskega postopanja.

naši državljani, uživajo vse državljanske pravice, so dovršile najmanj 25. leto starosti in so nastanjene stalno ter neprenehoma vsaj leto dni v območju delavske zbornice.

Mandat članov delavske zbornice traja tri leta in je brezplačen.

Delavska zbornica upravlja svoje agende po

1. skupščini;

2. upravnem odboru.

Skupščina voli člane upravnega odbora in tajnika zbornice, odobrava letne proračune, voli izmed sebe posebne odbore za proučevanje delavskih vprašanj ter določa odškodnino članom za udeleževanje sej.

Upravni odbor je izvršilni organ delavske zbornice.

Predsednik zbornice podpisuje korespondenco važnejšega značaja skupno s tajnikom. Manj važne rešitve in dopise podpisuje tajnik sam.

Podrobne odredbe o vodstvu zbornice se določijo s statutom.

Sredstva za svoje vzdrževanje črpa-

Kemična stroka.

Ruše. Dne 2. februarja se je vršil shod klerikalcev, na katerem smo jim mi pokazali in povedali, da pri nas v Rušah ni nič za rušiti in da še nismo pozabili, tiste ljubezni do svojega bližnjega, ki so jo gospodje klerikalci pokazali l. 1920. v Ljubljani na Zaloški cesti. Ruše so in ostanejo trdnjava dravske doline. Ako pa gospodje klerikalci tega ne verujejo, se naj prepričajo pri nezavisnih o njihovem uspehu. Mislimo pa, da ta dokaz, ki so ga doživeli, zadostuje. — Delavstvo tovarne za dušik.

Medvode. V nedeljo, dne 3. februarja t. l. se je vršil pri nas redni občni zbor naše podružnice kemičnih oziroma papirniških delavcev. Podružnični funkcionarji so razen podružničnega predsednika podali lepa letna poročila, katera je članstvo vzelo s popolnim zadovoljstvom na znanje. O bodočem strokovnem pokretu je poročal sodr. Rejc. Pri volitvi podružničnega odbora so bili izvoljeni v odbor sledeči sodrugi: predsednik: Franc Narobe; namestnik: Jakob Krmelj; tajnik: Janko Cvajner; namestnik: Čarman Ivan; blagajnik: Janko Mravlje; namestnik: Franc Ribič; nadzorstvo: Avgust Čarman, Česnovar Jože, Tehovnik Ivan, Turk Anton, Franca Burger. Iz točnega poročila dosedanjega podružničnega vodstva, udeležbe in sklepov, kateri so bili sprejeti na tem občnem zboru, je konstatirano, da naša podružnica živi in bo živel v zavrednosti potom zdravega razvoja. Zato rej sodrugi in sodružice, na delo za enotno organizacijo papirniškega delavstva v Sloveniji, v kateri bodimo vsi enaki, brez razlike v naziranju.

Usnjarska stroka.

Redni letni občni zbor podružnice »Osred. društva usnjarjev« v Ljubljani

jo zbornice iz doneskov, ki jih plačujejo delavci in nameščenci brez razlike spola, zavezani zavarovanju zoper bolezen in nezgode in ki so dovršili 18. leto starosti.

Doklada se pobira skupno s prispevki za bolezensko zavarovanje in ne sme presežati 0,5 odstotka zaslužka, ki tvori podlago prispevanja za zavarovanje zoper bolezen, torej največ 0,5 odstotka takozvane zavarovalne mezde.

Sedanja delavska zbornica ima značaj provizorne,časne delavske zbornice, ker njeni člani niso izvoljeni, marveč so imenovani po ministrstvu za socialno politiko. Časne delavske zbornice so v prvi vrsti dolžne, izdelati statut in zborniški poslovnik ter ukreniti vse pripravljalne odredbe, da se čimprej izvolijo člani definitivne delavske zbornice.

Zasne delavske zbornice pokriva- jo v zmišu zakona vse stroške iz držav- ne subvencije.

Vse delavske zbornice v naši državi smejo ustanoviti skupno tajništvo v Beogradu, da opravljajo čim uspešnej- še svoje posle pri centralnih oblastih.

se bo vršil 10. februarja 1924. ob pol 10. uri dopoldne v prostorih gostilne pri Mezetu na Vidovdanski cesti. Na dnevnem redu je: 1. poročilo predsedstva. 2. poročilo tajnika. 3. poročilo blagajnika. 4. poročilo kontrole. 5. poročilo o organizaciji in delavskemu položaju. 6. razno. Dolžnost vseh članov organizacije je, da se občnega zbora gotovo in polnoštevilno udeležijo.

Živilska stroka.

Vsem podružnicam Osrednjega društva živilskih delavcev in sorodnih strok na slov. ozemlju v vednost. V »Delavcu« št. 3 z dne 17. januarja t. l. je bil razglašen sklep centralnega odbora z dne 7. januarja t. l. o rednih letnih občnih zbiorih podružnic. Opozorjamo vse podružnice, da se natanko po njem ravna- jo in ga tudi izvrše, ter da vse one podružnice, ki še niso prijavile, oziroma, ki še niso določile občnega zbora, to store in da se drže strogo danih navodil. — Predsedstvo.

Štavlinska stroka.

Občni zbor »Unije štavbinskih delavcev« podružnica v Litiji, se bo vršil v ponedeljek dne 11. februarja 1924 zvečer ob 5. uri v dvorani gostilne »Pri pošti«. — Dnevni red: 1. Poročilo predsednika; 2. poročilo tajnika; 3. poročilo blagajnika; 4. poročilo kontrole; 5. strokovne organizacije in njih cilji (referent s. Leskošek); 6. volitev novega odbora; 7. volitev obratnih zaupnikov; 8. volitev delegatov za kongres »Unije«; 9. Razno. — Odbor.

Vestnik »Svobode«.

Udeležence za vaditeljski tečaj naj enote še pripravijo do 10. t. m., da se jim preskrbi prenočišča. Oni, ki bodo pozneje prijavljeni, se bodo pač morali zadovoljiti s tem, kar bo pač na razpolago.

Mesečne izkaze, ki smo jih poslali podružnicam naj slednje izpolnijo po poslanem vzorcu in enega pošljejo na centralo.

Telovadno akademijo priredi v nedeljo 10. t. m. DTE Jesenice, začetnica našega telovadnega gibanja. Ker so Jesenice ena naših najboljših enot, nam je pričakovati na tej prireditvi mnogo užitka in zato naj se vsi naši člani te akademije udeležijo!

Tiskovine za poročila načelnikov o telovadbi ostanejo enoti. Zvezi naj se pošlje samo dopisnico. Načelnik Zveze DTE.

Podružnica »Svobode« v Zagorju sklicuje svoj redni letni občni zbor za nedeljo dne 24. februarja 1924 ob 3. uri popoldne v prostorih »Citatnice« na Lokah. Dnevni red: 1. poročilo predsednika; 2. poročilo tajnika; 3. poročilo blagajnika; 4. poročilo računskih preglednikov; 5. poročilo podzvez; 6. volitev novega odbora; 7. volitev posameznih odsekov; 8. razno. Dolžnost vsakega člana je, da se občnega zbora zanesljivo in točno udeležijo. — Odbor.

Redni letni občni zbor ljubljanske podružnice »Svobode«, se bo vršil dne 9. februarja 1924 ob 7. uri zvečer v »Prešernovi sobi« pri »Novem svetu« na Gosposvetski cesti. Dnevni red: 1. Poročilo predsednika. 2. Poročilo tajnika. 3. Poročilo blagajnika. 4. Poročilo o delovanju Delavske telovadne enote. 5. Poročilo delegata o delegacijskem zborovanju. 6. Sprememba pravil. 7. Volitev odbora. 8. Razno. — Odbor.

Dopisi.

HRASTNIK. Nekaj v album hrastniškim zamurčkom. V »Pravici« št. 3, ki je izšla 17. januarja se hrastniški zamurčki zelo zgražajo na našo veselico. Naša veselica pa je bila čisto lepa in mi smo pri igri pokazali, kaj smo se naučili. Igrali smo igro »Greha«. Potem pa smo imeli veselico. Po tej veselici je res prišlo do malega prepira med dvema bratoma, pa ne v veselilni dvorani, kakor piše »Pravica«. Če pa kdo ni upravičen, da bi se nad tem zgražal so to naši zamurčki. Bolje bi bilo če bi pomedli pred svojimi pragom! Zakaj pa nič ne poveste o boju na vaši veselici,

ki je bila v gostilni Logar. Vi ste res pravi abstinentje, ki tudi skrbite, da se z nabavnim prispevkom uničuje alkohol! Kar se pa tiče društva »Svoboda« in »Vesne«, moram pa priznati, da se bolj strinjamo, kakor pa s kako napredno ali črno kulturno organizacijo. Kajti vsi smo sami delavci! Rudarji malo pomislite, kako se ti črnuhi norčujejo iz Vas. Opazovalcu pa povemo, da naj pove člankarju naj se briga raje za svojo službo, kakor pa za politiko in obrekovanje, ker drugače bo res moral iti po Sloveniji avtonomijo prodajati, da si bo kruh služil. — Rudar-Svobodaš.

Objave.

POSILANO.*

Resnica je, da je Franc Weisbacher rekel pri Trškani, da je on »Bog na stavbi«! Laž pa j, da sem jaz govoril, da je Franc Weisbacher vzel Pavlu Potočniku znesek 100 Din. Resnica j, da je Pavle Potočnik prišel v gostilno Trškan vs premočen, kjer je bil tudi na hrani ter si je slekel suknjo, da bi se posušil. Vsedel se je k znanim dekle- tom. S. Franc Weisbacher pa je bil naj- brže ljubosumen, ter ga je zato s svo- jimi kolegi vrgel iz gostilne na cesto. Pri tej priložnosti je zmanjkalo Pavlu Potočniku 200 Din, katere je držal v roki in je hotel plačati svojo štirinajst- dnevno hrano natakarici.

Dokažem mu lahko tudi sledeče: Da se je on — oženjen mož — jako zanimal za neko Ivano P., ki je bila pri nas zaposlena. Ker pa jaz za nje- govo ljubavno razmerje napram nji ni- sem znal, sem se večkrat z njo pošalil, nakar se je naš France izrazil: ... da me bo, če se enkrat z njo govorim, od- pustil z dela. Mislim, da je dovolj žal- lostno, če ima mož petih otrok, katere pa jako slabo hrani — kar mu lahko dokažem — pa še leta za drugimi de- kleti v oddaljeno vas (Kostrevnec), kjer je že tudi dobil batine ravno ra- di tega.

In slednjič: On piše, da sem jaz nesramen in podel lažnjivec; toda več- jega lažnjiveca le ni na stavbi, kol je on, kar mu lahko sodnijsko dokažem in sicer iz tega, ker je on javil orožni- kom, da sem jaz avstrijski podložnik in se me mora izgnati iz Jugoslavije, nakar je g. polir dokazal, da nisem nemško-avstrijski temveč jugoslovanski državljan.

On pač povsod poskuša svojo wrečo, katera mu pač povsod spodleti.

Če pa g. Franjo Weisbacher hoče zvedeti še več, sem mu tudi sodnijsko na uslugo.

Litija, dne 29. januarja 1924.

Ludovik Melin.

* Ker smo priobčili prvo Poslano, pri- občujemo še to, da se slišijo obe plati zvo- na. Uredništvo do tega ne zavzema nobe- nega svojega stališča in v bodoče osebnih preprirov med člani tudi pod poglavjem »Poslano« ne bo več priobčevalo.

Zahvala. Podpisani se najtopleje za- hvajujemo vsem sodrugom tukajšnjih revirjev za nabrano vsoto v znesku Din 505.25. Za kar mi je bila prav izdatna pomoč v moji še trajajoči bo- lezni. — Ivan Ladtig, Mežica.

Listnica uprave.

Sodrugom, ki obiskujejo kavarno »Unien« sporočamo, da je ta kavanra sedaj »Delavca« naročila.

Tiskovni popravke! V 4. številki se je zgodila neljuba pometja. Sodrugi in čitatelji našega lista naj blagovolijo po- praviti v poročnem naznanilu s. Franjo Cirkolana na 4. strani v toliko, da se je s. Fr. Cirkolan le zaročil in ne poročil s s. Mici Vrečekovo v Litiji.

V nedeljo, dne 10. februarja 1924 plačaj

6.

tedenski prispevek svoj organizaciji!

Razgled po svetu.

Tedenski pregled.

Ljubljana, 5. februarja 1924.

Veliki oznanjevalec svobode narodov in pravice, bivši predsednik Zedinjenih držav ameriških, Woodrow Wilson, je — umrl. Najsi bo njegova politika taka ali taka, je bila vendar po svetovni vojni blagodar. Svojo življensko karijero je začel Wilson kot novinar in znanstvenik ter jo nadaljeval v cilju humanitarnih idej na podlagi programa demokratske stranke, katere odličen član je bil. Pri zadnjih votvah ga je vrgel njegov nasprotnik Harding, ki je moral zapustiti svet še pred njim.

Vladarski potentati so pač po vsem svetu enaki. Niso se potihnilo glasovi grozovite zemeljske katastrofe, ki je zadela Japonsko in že nam je došla vest, da se je poročil japonski prestolonaslednik. V času, ko živi japonsko ljudstvo v največji bedi in neprestani skrbi za obstanek, se »višji« lepo ženijo in zabavajo na rovaš in račun trpečega naroda. Meščanska družba vsaj navidez spoštuje nesrečo svojega bližnjega, aristokratom tega ni treba. — V ostalem omenjeno, se potresi na Japonskem, seveda z manjšo silo nadaljujejo in so se razširili tudi na Ameriko in nekatera ozemlja Evrope in Afrike. Kakor vse kaže, so ti potresi vulkanskega značaja. V naši državi je potres posetil le Dalmacijo in sicer njeno severne predele; najhuje sta trpela Šibenik in Zadar. Škode je bilo precej, vendar ni bilo človeških žrtev.

Iz Sibirijske, kakor tudi iz nekaterih krajev Južne Rusije prihajajo poročila o protiboljševskih uporih. Po vsem sodeč so upori posledica Ljeningrove smrti in znak odpora proti diktaturi Trockega. Odigravali so se baje krvavi prizori. — Monarhistični listi iz Evrope pišejo celo o vojaški revoluciji v Moskvi, kar pa ne bo držalo, ker imata Trocki in Kamenev še dovolj moči, da prevratno načrte zatreta že v kali.

Med te vesti udarja poročilo, da je medtem že tudi Italija priznala sovjetsko Rusijo in sklenila z njo trgovinsko pogodbo. Poglavitne točke te pogodbe so že znane in določajo, da bo dobavljala Rusija Italiji žito za proizvodnjo testenin, da bo od nje kupovala industrijske izdelke in da bo obrežna plovba v Črnem morju pridržana italijanskim ladjam. Če je vse to res, so Rusi profitirali s prvima dvema točkama, z zadnjo pa so bili gotovo oeganjeni po lokavih Italijanih. Pa najsi bo kakorkoli, je priznanje Rusije s strani Anglije in Italije bistveno izpremenilo politično in gospodarsko stanje v Evropi. — Kaj poreče k temu Jugoslavija?

Baš včeraj so nam došle vesti, da bodo Angliji in Italiji sledile ostale evropske države in priznale Rusijo »de jure« ne-le »de facto«. Ko se to zgodi, bo storjen velik korak h konsolidaciji Evrope.

V zvezi s tem je predvidena konferenca evropskih držav, ki bi se vršila v Londonu in sicer po želji vodilnih politikov čim prej. Angleški ministrski predsednik Macdonald, kakor tudi njegov ministrski tovariš na Francoskem Poincaré sta v stalni zvezi glede konference, ki naj končno veljavno reši dve

najkočljivejši vprašanji Evrope: ruske in nemške.

Kakor že zadnje omenjeno, so se starim osebnostim pridružila nova imena in jih potisnila v ozadje. Trockemu se je vendar-le, zbog njegove močne individualnosti, posrečilo, da si je ohranil tla pod nogami. V novem ruskem kabinetu, ki mu predseduje naslednik pokojnega Ljennina Riksov, ima Trocki portfelj ministra vojne. Na površju se je obdržal tudi Čičerin, ki bo se nadalje vodil ministrstvo zunanjih poslov. Politična Evropa je z obsejimi razmerami na Ruskem, če ne ravno zadovoljna, pač pa jim ni protivna. Zato želi, da se udeleži omenjene konference evropskih držav v Londonu baš Čičerin, ki je že oficijelno v ime ruske vlade izjavil, da je Rusija pripravljena iskreno sodelovati pri obnovi Evrope, pri njenem gospodarskem razvoju, zlasti pa pri ureditvi mednarodnih dolgov.

Drugo važno vprašanje, s katerim se bo bavila ta konferenca, je problem plačilne zmožnosti Nemčije. Najmočnejše obrambno sredstvo Nemčije proti francoskemu imperializmu je bil doslej izgovor, da ne more in ne more plačati. Posledica tega je bila zasedba Porenja in Poruhrja s strani Francozov. Nemčija je vztrajala pri svoji taktiki, vendar je končno na pritisk Anglije začela odajati prve obroke. Tudi Jugoslavija je dobila na račun preparacij nekaj blaga, zlasti železniškega materiala. Upajmo, da bo londonska konferenca spravila to težavno vprašanje s sveta ob splošni zadovoljnosti vseh strank, ki se bodo v Londonu pogajale.

Ubogi Venizelos na Grškem nima miru. Ako ni bolan, mu preti atentat in ako ni atentata, ga prežene revolucija v tujino. Početek tega leta pomenja zanj triumf. Strmoglavil je kralja in sestavil vladu. Komaj pa mu je to uspelo, je zbolel. Zdravniki mu sedaj svetujejo, naj poda ostavko, da se z napornim delom ne uniči. Baje se namerava podvreči zdravniškemu nasvetu. V tem slučaju bi sestavil novo vladu Kofandaris, ki se medtem bavi s pripravami za pogajanja z Rusijo.

Čika Pašić se hudo ljuti nad takozvanim »ponašanjem« opozicije. Zato je sklenil, da poda demisijo. Škode ne bo, niti zanj, niti za opozicijo. Končni rezultat razmotrivanja sedanjih političnih razmer pa je, da bo radikalna, v svojem korenu sovinstično pogojena stranka, kmalu zrla v lice — propadu.

Opozicija v narodni skupščini je vrolo na delu. Značilno je, da se je prva seja opozicijskih klubov vršila v muslimanskem klubskem prostoru. Opozicija upa zrušiti dosedanje vladu. Ko se to zgodi, jo takoj nadomesti opozicijski klub.

Ker vlada v radikalnem klubu občutljiva revolucija, je pričakovati važnih dogodkov v radikalni stranki — in v politiki države sploh. Opozicionaleci so imeli doslej dve seji, na katerih so ostro obsodili radikalski režim.

Likvidacija pokrajinskih uprav se vrši na polžji način. Možno je, da bomo l. 1999. že likvidirani.

Razno.

Vsevedni fant! (Resnična zgodba iz severnega dela Slovenije.) V neki fari je bil pri velikomestnem fantovskem izpraševanju neki 15 letni fant, ki so ga nazivali vsevednež, to pa zato, ker je na vsako vprašanje župnikovo znal dohro odgovoriti. Župniku je to jako ugajalo, zato mu je nalašč postavil vprašanje: Ti vsevedni pobaliu, povej mi s tole: kaj dela sedaj Bog v nebesih? Fant nato malo pomisli, ter mu odgovori, da Bog ravno sedaj sedi na malem stolčku z rokami podpira glavo ter premišljuje, zakaj da baš duhovnikov ni nobenega v nebesa. In najbrže je takoj končalo nadaljnje izpraševanje!

Nevarno čtivo. Župnik iz Polykarskega iz Nemškem je svojim župljanom prav iskreno naročil, naj mu izročijo vse knjige, ki glave zmedejo in pohujšajo, da jih bo uničil. Dan pozneje je častiljivi župnik res dobil par ducatov knjig — toda glej čudo — bile so nove davčne knjige.

V imenu Strok. kom. (P. odb. GDŠJ.)

Izdajatelj: Frano Štork.

Odgovorni urednik: Jaka Berdaj.

Plača tiskarna Matko Kirovati.

Razširjenost najboljšega strokovnega lista v Sloveniji jamči, da je oglašanje v „Delavcu“ najuspešneje!

Komur je na tem, da si pridobi čim večji krog odjemalcev, naj se poslužuje tega lista!

KINO TIVOLI
začasno zaprt.

Vsedelavski zlet v Ljubljani!

Tvrda

Peter Capuder

Ljubljana, Vidovdanska cesta 2

priporoča za ta izlet:

Celotne kroje kot tudi posamezne dele za U. D. R. — Vse telovadne potrebščine: majice, telovadne hlače, čelje, dalje za moški in ženski naraščaj ter članice potrebne telovadne obleke. — Zahtevajte cenike! Preskrbite si pravočasno! — Poverjeni dobavitelj potrebščin U. D. R.

NAHOD? GLAVOBOL? Zobobol? Trganje? Odrečejo večkrat mišice in živci? Prijetno čuvstvo kreposti prinese pravi Fellerjev Elzafluid! Najboljše hišno sredstvo, lajša bolečine, osvežuje in jača ter čez 25 let priljubljen kosmetikum za nego kože, las in ust! Veliko močnejši, izdatnejši in boljši kakor francosko žganje! S pakovanjem in poštni no 3 dvojnat ali 1 specialna steklenica 24 dinarjev; 36 dvojnatih ali 12 specialnih steklenic 214 dinarjev in 10% doplatka razpošilja: lekarnar EUGEN V. FELLER, STUBICA DONJA, Elzav trg št. 384, Hrvatsko.

Kino „Ljubljanski dvor“.

Taki so moški.

6., 7. in 8. febr.

Žena z milijoni.

V 3 delih.

Od 31. jan do 10. febr.

KINO MATICA

Ne zamudite

ugodne prilike, ki se Vam nudi ravno sedaj.

ŽENSKO VOLNENO BLAGO vseh vrst ter listre zamorete dobiti najceneje pri tvrdki

LJUBLJANA A. DULAR MIKLOŠIČEVA CESTA 36

kjer se prodaja globoko pod tovarniškimi cenami na drobno in debelo. Oglejte si!

Zmožni

usnjarski pomočniki

se takoj sprejmejo. Reflektanti naj se oglase pri tovarni usnja

A. PODVINEC & CIE.

RADEČE PRI ZIDANEM MOSTU.

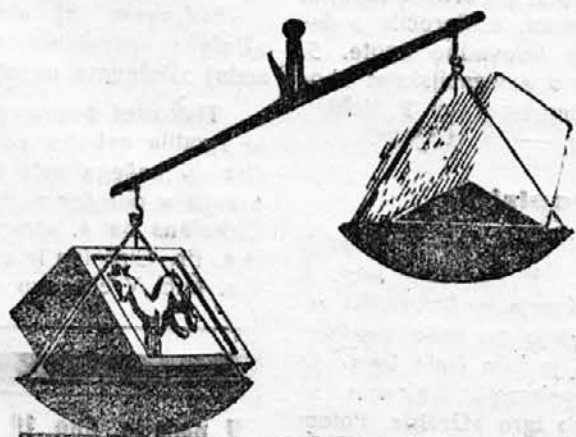
ZADRUŽNA BANKA

v Ljubljani, Aleksandrova cesta šte. 5

sprejema hranilne vloge na tekoči račun in na knjižice: obresti po dogovoru. Bančne posle izvršuje najkulantneje.

Delniški kapital K 12.000.000.

Brzjavni naslov: Zadrubanka. — Telefonska številka 367.

Milo „GAZELA“ odtehta

— po svoji izborni kakovosti —

vse manjvredne, cenejše izdelke.

Dobite ga v vsaki trgovini.